

# 3:12-reglernas roll i skattesystemet

Igår, idag och i framtiden

Håkan Selin

SNS 2021-09-08

# Inledning

- Utmaningen: Förena höga omfördelade ambitioner med starka drivkrafter att skapa välstånd.
  - Dual inkomstbeskattning: Progressiv beskattning av arbetsinkomster, platt skatt på kapitalinkomster.
  - Akilleshälen: Incitamenten till **inkomstomvandling** bland dem som själva rapporterar sina inkomster.
- Klyvningsregler (3:12-regler) behövs!

# Vad är 3:12-reglerna?

- Omfattar **aktiva** delägare i bolag med **hög ägarkoncentration** (fåmansbolag).
- Utdelningar/kapitalvinster upp till ett **gränsbelopp** beskattas till en skattesats på 20%. Resten som arbetsinkomst.
- Outnyttjade gränsbelopp kan sparas.
- Gränsbeloppet beräknas antingen enligt **förenklingsregeln** (fast belopp lika för alla) eller en **huvudregel** (lönesumman avgörande).

# Varför så viktiga?

- 3:12-reglerna avgörande för hur flexibelt vi kan beskatta arbets- och kapitalinkomster.
- 3:12-reglernas centrala funktion i skattesystemet uppmärksammas alltför sällan.

# Historien om 3:12-reglerna

- Skattereformen 1991:
  - Aktiva delägare i fåmansbolag.
  - Gränsbelopp utifrån aktiekapitalet.
- Pendeln svänger 2006 :
  - En förenklingsregel införs.
  - Lönesumman ges radikalt större betydelse.
- Reglerna blir därefter mer generösa, men 2006 års struktur kvarstår alltjämt.

# Nordisk jämförelse

- Norge

- Avskaffade klyvningsreglerna 2006.
- Utdelningar överstigande normalavkastningen beskattas nästan lika högt som höga arbetsinkomster.
- Alla bolag omfattas (både noterade och onoterade).

- Finland

- Klyvningsreglerna har varit robusta sedan de infördes.
- Gränsbeloppen beräknas utifrån nettotillgångarna i bolaget.
- Alla onoterade bolag omfattas av samma regler.
- Lägre utdelningsskatter än i Sverige inom gränsbeloppet.

# Problembilden

- Olikformig skattebehandling mellan fåmansbolag och flermansbolag leder till improduktiv skatteplanering.
- Andra källor till skatteplanering/inkomstomvandling:
  - Partnerbolagen.
  - Potentiella problem med den generösa förenklingsregeln.
- Bilden ska emellertid inte tecknas i alltför mörka färger.

# Vad säger data? Några observationer

- Beskrivande studie med registerdata från SCB, 2000-2018.
- Utdelningarna från K10 ökade kraftigt direkt efter 2006 års reform, men också 2016-17.
- Den genomsnittliga skattebetalningen ökade under 2010-talet snabbare bland FÅAB-delägare jämfört med övriga befolkningen.

# I vilken riktning bör vi gå?

- Den finländska modellen har (utan att vara problemfri) vissa företräden och förtjänar att allvarligt övervägas.
- Men: övergångskostnader och behov av långsiktiga övergångsregler.
- Alternativ väg att reformera det befintliga systemet.
- Angeläget med mer kunskap!